

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quinti Angeli tuba canentis, & stellæ, quæ de cælo cecidit, putei abyssi, & locustarum literalis expositio. Et primum quorundam opinio de Vandalica persecutione commemoratur, & reiicitur. Sectio II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

COMMENTARIUM SECUNDVM EXEGETICVM.

De Tertia visione Ioannis.

Visio imaginaria quinti Angeli describitur.

SECTIO PRIM A.

P R I M U M igitur tuba canente quinto Angelo vidit Ioannes stellam cecidisse de caelo in terram, cui Angelo, siue etiam stella (ad vtrumque enim referri potest nomen Græcum *ἀστὴρ* data est clauis putei abyssi: verum ad stellam referendum esse ex nostra interpretatione constabit. Secundò aperuit huiusmodi stella puteum abyssi, & ascendit fumus putei sicut fumus fornacis magnæ, id est, densus, & obscurus: & obscuratus est sol, & aer. Tertio de fumo putei exierunt locustæ in terram, quibus data est potestas similis potestati scorpionum: præceptumque est illis, ne læderent fœnum terræ, neque omnem arborem, sed tantum homines, qui non haberent signum Dei in frontibus suis: quos tamen non occiderent, sed tantum cruciarent mensibus quinque: diciturque eorum hominū cruciatus similis cruciatus scorpionis, cum hominem percutit, id est, crudelis, venenatus, & furtiuus: quamobrem homines mortem optabunt, quæ ab eis tamen fugiet. Quarto similitudo locustarum erat horrida simul, & admirabilis: etenim similes erant equis paratis ad prælium: gestabant super capita tanquam coronas auro similes, habebant facies hominum, dentes leonum, capillos mulierum, caudas scorpionum, & in caudis aculeos, loricas veluti ferreas: vox alarum erat sicut vox curuum equorum multorum currentium ad prælium cum potestate nocendi hominibus mensibus quinque: denique habebant super se regem Angelum abyssi, cui nomē Hebraicè Abaddon, Græcè Apollyon, Latinè exterminans. Nomen Hebraicè interpretatus est Ioannes Græcè: (idem enim est Græcè Apollyon, quod Hebraicè Abaddon) quoniam Græcis scribebat: quam eandem ob causam vulgatus interpretatus cum Latinis agens Græcam vocè Apollyon Latinè fuit interpretatus Exterminans: sic enim sæpe solent sacri interpretes, veluti Genes. 35. Vocauit nomen filij sui Benoni, id est, filius doloris mei, Pater vero appellauit eum Benjamin, id est, filius dextra. Et Exodi. 12. Est enim Phasè, id est, transitus Domini. Hæc sunt, quæ in quinto Angelo Ioannes commemorat, quæ iam sigillatim explicanda sunt: nam sexti Angeli visionem, quæ hoc etiam capite comprehenditur, ad sequens commentarium referuamus.

Quinti Angeli tuba canentis, & stellæ, quæ de caelo cecidit, putei abyssi, & locustarum literalis expositio. Et primum quorundam opinio de Vandalica persecutione commemoratur, & reiicitur.

SECTIO II.

I V X T A ea, quæ in superioribus præbilibiora iudicauimus, quintus Angelus quintum prædicatorum ordinem demonstrat. Per stellam verò de caelo cadentem Luciferum cum cõmuni expositione accipiendū putamus, qui initio mundi

I.
Quintus Angelus qui prædicatorum ordinem demonstrat.
Luciferus stella, quæ de caelo cecidit, dicitur Ioannes.

tanquam stella de caelo cecidisse dicitur, Esai. 14. *Quomodo cecidisti de caelo Lucifer, qui mane oriebaris*: De Lucifero enim eum locum sub typo Regis Babylonis cōmuniter Patres interpretantur. Nec refert, quod quispiam posset obicere non videri verisimile stellam, de qua modò Ioannes disputat, esse Luciferum, eòdē multò ante illud tempus, quo hæc Ioanni ostendebantur, Lucifer de caelo cecidisset, in ipsis videlicet mundi incunabulis: ad Ioan. de stella aliqua, quam huius visionis tēpore è caelo cadere conspexit, differere videatur. Num, inquam, refert, quoniã Ioan. non dicit, *Vidi stellam de caelo cadere in terram*: sed *Vidi stellam de caelo cecidisse in terram*. hoc est, *vidi stellam, quæ iam ante de caelo ceciderat*: & ita respondet Cæl. Pannon. & ante illū Rup. in comment. huius loci. *Quando, inquit, ille cecidit, nullus hominum erat, qui videret præter illum, qui in Evangelio suo loquitur dicens, Luc 10. videbam Satanam sicut fulgur de caelo cadentem: qui enim hæc dicit homo Christi, prius erat Deus, quam homo fieret, priusquam stella illa, hoc est, Lucifer ille caderet: imò priusquam Angelus, aut creatura aliqua fieret. Bene ergo non ait, Vidi cadere, sed Vidi cecidisse.* Hæc Rupertus. Adde antiquum illum casum Luciferi potuisse denud per imaginariam visionem Ioanni te præsentari, quæ nobis responsio magis probatur. Etenim Ioannes non solum non vidit re ipsa cadere Luciferum, sed nec etiam cecidisse: quare cum dicit vidisse se stellam de caelo cecidisse in terram, haud dubiè accipiendus videtur de casu stelle imaginario, quem per visum conspexerit, sicut & reliqua omnia, quæ hoc volumine continentur. Dura autem videtur expositio, quæ affertur, *Vidi stellam cecidisse de caelo in terram*, hoc est, *Vidi stellam, quæ antea de caelo in terram ceciderat*: etenim Ioannes non se tantum stellam vidisse, sed eius quoque è caelo ruinam planè testatur.

II.

Ecclesia persecutio per Vandalorum Reges.

Hoc ita constituto fuerunt, qui existimaret sub ista prodigiosa locustarū effigie Vandalorum gentē expressam fuisse, prædici que hoc loco à Ioanne persecutionē Ecclesiæ per Vandalorū Reges Arianos, datam que illis dici potestare per quinque mensium spatium homines cruciandi: quoniam posito ceterò tēpore pro incerto ea persecutio grauissima perduravit sub quinque potissimum Vandalorum Regibus Arianis, videlicet Gunderico, Gêserico, Honorico, seu vt alij Hunerico, Trasimundo, & Gelimero, qui Huldericū, seu vt alij, Childericum Trasimundi filium ex captiua Valentiniani Imperatoris filia susceptum Catholicū Regem interfecit & iterū Ecclesiæ persecutionem sub Childerico intermissam instaurauit, acerrimus Arianae impietatis propugnator. Hanc opinionem tradunt Petr. Aur. Card. & Petr. Aurcol. Lyr. in comm. huius loci, & D. Ant. p. 1. Chron. tit. 6. c. 1. §. 7. Et quidem inficiari haud possumus acerbā admodum fuisse, & Ecclesiæ luctuosam persecutionē Vandalicam, quam illustrandi huius loci causa breuiter perstringendā duximus. Sciendum est igitur Vandaliam regionē esse Europæ Septentrionalem finitimam Daciae, vicinā Germaniæ, primamque Scythiæ partē ita dictam à Vandalo fluuiō, qui regionem interfluit, à quo populi Vādali dicti sunt, qui in Hispaniā traiecto Pyrenæo penetrantes ea loca occuparunt, quæ sic sunt circa Beticè quæ modo vulgo ab eis Andalusia appellatur. Porro Vandaliam imperante Constantino Magno Gêbericus Gothorū Rex inuadēs Vandalos eū Visimare eorū Regē Victos proprijs sedibus expulit, qui relicta Vandalia nomine retento inferiore in Pannoniā, quam vulgo Hungariā vocant, incolendam à Constantino impetrarunt, vbi per quadraginta annos Romanis Imperat. parauerunt: deindē in Vandaliam reuersi antiquas sedes tenuerūt vsque ad Stiliconis tempora, qui eius gentis habuit principatum. Is enim gēte Vandalus, vt auctor est Paul. Oros. lib. 7. cap. 27. à Theodosio iuniore, apud quem valebat gratia duorū eius filiorum Arcadij, & Honorij curā suscepit.

Paul. Oros.

III.

Defuncto Theodosio, & paulò post Arcadio successit in imperiū solus Honorius. Tunc vero Stilicum filium suum Eucherium Christianorum persecutionem

Jam indè à puero meditantem ad imperiale fastigium euehere cupiens Vandalos, Halanos, Sucus, & Burgundiones aduersus Honorium sollicitauit. Itaque eo & auctore, & duce Vandali Galliam omnem inuaserunt: sed eum tamen Honorius superatum simul cum filio interfecit, vt refert Sozom. li. 9. hist. Eccl. c. 4. Post eius mortem Vandali Regem sibi constituere Corsicopè, qui statim in Gallias irruens quicquid inter Alpes, & Pyrenæum est, quod Oceano, Rhenôq; includitur, occupauit, multique Vandalorû furore capti sût Episc. interfecti Presbyteri, Ecclesiæ ditata, Martyrû reliquiæ effossæ, vrbes euersæ. Viguit enim apud Vandalos impietas Ariana: vt namque memoriæ prodidit Theodoret. lib. 4. hist. Eccl. c. 32. Valens Imp. qui cœpit imperare anno Domini 367. post inita cum Gothis fœdera eos ad Arianâ hæresim pertraxit, quod malû inde vsq; ad Vandalos late serpsit. Tandem Corsico Arelatû urbem obsidens, captus ab Arelatensi præside impietatis, & crudelitatis suæ meritis dedit pœnas. Eo mortuo cœpit apud Vandalos secundo loco regnare Fredebalus quidam, quem statim Constantinus patritius dolo captû ad Honorij vincum misit. Fredebaldo successit Gundericus tertius Vandalorû Rex, qui quatuordecim annis regnauit: & cum ipse quoque Ecclesiâ diuexasset, æquissimo Dei iudicio percussus interiit. In cuius locû substituitur Rex quartus Gensericus, qui vbi suscepit principatû, traiecto freto Herculeo, siue Gaditano in Africam transiens anno Domini 42. vt affirmat Prosper in Chron. ibi Ariana hæresi infectus fidem Cathol. conatus subuertere, occupatam Carthaginem caede, rapinis, & omni impietate fœdauit: Episcop. & clerum omnem Carthaginensis Ecclesiæ expulit, loca sacra aut suis dedit inhabitanda aut Arianis, cuius scilicet ipse quoq; erat, attribuit. Hipponem etiâ ciuitatè, cuius erat Episcop. D. August. obsedit, ipsôque tempore obsidionis quæ quatuordecim mensibus perdurauit, tertio inquam, obsidionis mense diem obiit Augustin. multo clarissimum Occidentalis Ecclesiæ iubar. Itaque vniuersa Africa vsque ad Æthiopiam sub suam ditionem redacta in Siciliam, & Apuliam reuertitur, indèque Româ veniès et si Leonis Papæ hoc nomine primi rogatu ab igne, & cædibus abstinuit, eam tamen diebustredicim deripiendam militi concessit. Tum egressus ex vrbe Campaniam late populatus, Capua vi expugnata, & ad solum vsq; diruta (quæ causa impulit Paulinû Nolanum Episc. vt in captiuu vnius redemptionem semetipsum vltro dederit captiuum in Africâ deferendû, vt referunt D. Aug. eius æqualis lib. 1. de Ciu. c. 10. & D. Greg. lib. 3. Dial. c. 1. Greg. Turon. de gloria cõfess. c. 107. Prosper de vita contemp. c. 9. Vincent. Fort. in vita S. Martini lib. 2. & Valentinus presbyter in vit. Paulini,) obsidit Neapolim: sed eum eam capere non posses, reuertens in Africam vitam finiuit, postquam triginta septem annis regnasset.

Huic successit filius maximus natu Hunericus, seu, vt alij appellant, Honoricus. Is primû cœpit per simulationem mitius cum Catholicis agere, solcite querens Hæreticos Manichæos, quorum plurimos cremari præcepit: sed paulo post Catholicos, quos Homouianos appellabat, acerrime persecutus censuit, vt nullus vel in palatio ageret, vel in exercitu militaret, nisi prius Arianam sectam amplecteretur: quorum ingens numerus militiam abiiciès in fide perstitit, quos omnes fortunis expoliatos in Sardiniam, & Corsicam relegauit. Itaque trecentos Episcopos, Presbyteros, Diaconos, & alios ad quater mille nongentos sexaginta exilio multasse dicitur. Nec vero exilio tyrannus contentus infinitos propemptodum Catholicos acerbissimis cruciatibus dilaniatos martyrio coronauit, inter quos Thrachensis vrbis ciuibus Arianum Episcopum ferre nolentibus linguas, & dexteram manus amputari præcepit, qui tamen diuinitus, ac si linguas haberent,

Sozom.

Theodoret.

Prosper.

Dial. Augustini obsidit.

Gensericus, Vandalorum Rex quartus Romam diripit.

Paulinus in captiuu vnius redemptionem se captiuum dat.

D. August. D. Gregor. Greg. Turon. Prosper. Vincent. Fort.

Fort.

Valentinus.

III.

rectè loquebantur: quorum vnus in libidinis peccatum lapsus mox priuatus est dono miraculi, vt refert D. Greg. lib. 3. Dialog. c. 32. quo loco omnes Episcopos appellat. Tandem Hunericus Deo meritis ab eo pœnas deposcente scitens veribus miserè interiit: postquam octo annis imperasset. Principatū excepit Guntabildus, cui successit Trasimundus frater, qui annis viginti sex principatum obtinuit. Trasimundo Helnericus eius filius, quem alij Childericum vocant, ex capriua Valentiniani Imp. filia susceptus, qui non patris Hæretici, sed matris Catholice merita sequens, extitit fidei, ac religionis cultor eximius. Hunc pater morti proximus sacramento obstrinxit, ne vnquam in suo regno Catholicos esse permitteret: sed ille mox, vt pater deceffit è vita, priùs etiam, quàm regni iura susciperet, vniuersos Episcopos, quos Trasimundus pater in exilium amandauerat, magno cum honore reuocauit, & Ecclesias instaurari iussit: quam ob causam cū Gelimerus quidam infestissimus Ecclesie hostis interfecit, regnumque sibi usurpauit, quod quinque tantum annis tenuit. Eū enim Bellisarius Iustin. Imp. iussu in Africa contra Vandalos traiciens profligauit, atq; ex fuga ad ditionem reducē argentæ catena vinculum secum abduxit, ac de eo Constantinopoli triumphauit. Sic tandem illa Vandalorum efferata natio simul cum nomine extincta est cirçā annum Domini quingentesimum trigessimū sextū, postquam nonaginta quinque annis Africa à Genserico fuerat occupata: sic enim prædictum fuisse à D. Cypriano, Carthaginem videlicet post 95. annum quo à Vandalis capta fuit, & excisa in potestatem Bellisarii ducis Romani venturā testatur. Euagr. lib. 4. hist. Eccl. c. 16.

Vandalorum extinctio.

Enagrus.

Reiicimus opinio putatis per locustas Vandalos esse intelligendos.

Ecce tibi totam persecutionē Vandalicam breuiter sub aspectum subiecimus, quam citati auctores existimant hoc loco sub locustarum similitudine prænunciari, quorū nobis sententia non probatur: quoniā hanc visionē ad extrema mundi tēpora, aut certè iis proxima pertinere arbitramur cym communiōri sententiā. Accedit, quod nec ipsi in visionis explanatione consentiunt: alij enim per stellam de cælo cadentem Gensericum Vandalorum Regem, alij Valentem Imper. accipiunt, eundemque quintum hunc Angelum tuba canentem faciunt nullo nexu, nulla gestarū rerū, nulla consequentium tēporum serie seruata: siquidē quintum hunc Angelum cum præcedentibus nulla probabili ratione connectunt. Præterea durissimū est illud quinque mensium spatium, quo tempore locustarū tyrannis, & potestas duratura dicitur, de quinque Vandalorū Regū principatu interpretari: cum non tantum quinque, sed plures Vandalorū principes nefarium aduersus religionem Catholicam bellum susceperint, vt ex iis, quæ paulò ante diximus, manifestum est. Denique multa alia in visione commemorat Ioannes, quæ extortè admodum, & penè per vim ad Vandalicam persecutionem trahuntur.

Communis sententia statuitur, & explicatur.

SECTIO. III.

- I. **H**Ac igitur opinione prætermissa, alij putarunt per hæc locustas accipiendos esse homines barbaros, atque ingenio, & naturā præferoces, qui ad extrema mundi tēpora per quinque mensium spatium cruciabunt eos homines, qui non habebunt signum Dei in frontibus suis, vt in contextu dicitur: itaque Diuino iudicio ita disponente infideles, qui Christofidem & religionem suscipere noluerunt, esse horum barbarorum hominum ministerio maximis calamitatibus, & suppliciiis opprimendos. Nos in re difficillimā à communiōri sententiā non putamus recedendum: atque ad eò credimus per huiusmodi locustas magnam Hæretici-